

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie 1993 och till lag om höjning av privata arbetsgivares folkpensionsavgift 1993

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att arbetsgivarens arbetslöshetsförsäkringspremie för 1993 differentieras enligt beloppet av de arbetslöner som arbetsgivaren betalat och att privata ar-

betsgivares folkpensionsavgift undantagsvis höjs under 1993.

Lagarna avses träda i kraft den 1 juli 1993 och gälla t.o.m. den 31 december 1993.

MOTIVERING

1. Nuläget och de föreslagna ändringarna

1.1. Arbetslöshetsförsäkringspremien

Enligt 33 § 1 mom. lagen om arbetslöshetskassor (603/84) är en sådan arbetsgivare, som enligt lagen om olycksfallsförsäkring (608/48) skall försäkra sina arbetstagare, skyldig att betala arbetslöshetsförsäkringspremie som upp bärs för försäkring enligt lagen om olycksfallsförsäkring, med undantag av försäkringar som avses i den nämnda lagens 57 §, såsom tilläggsavgift till debiterad försäkring.

Enligt 34 § lagen om arbetslöshetskassor fastställer statsrådet årligen arbetslöshetsförsäkringspremien så, att centralkassan för arbetslöshetskassorna under det följande kalenderåret kan fullgöra sina skyldigheter enligt den nämnda lagen. Premien bestäms på grundvalen av det arbetslönebelopp enligt vilket arbetsgivarens lagstadgade i lagen om olycksfallsförsäkring avsedda olycksfallsförsäkringspremie fastställs.

Statsrådet har genom beslut av den 10 december 1992 (1255/92) fastställt arbetslöshetsförsäkringspremien till 6,0 % av beloppet av de arbetslöner som arbetsgivaren betalar under 1993.

Särskilt i fråga om företag med i förhållande

till andra produktionsfaktorer stor arbetskraft har stegringen i arbetsgivarens indirekta arbetskraftskostnader under de senaste åren lett till att sysselsättningsmöjligheterna delvis även av denna orsak försämrats. Från 1990 till 1993 har arbetsgivarens arbetslöshetsförsäkringspremie stigit tiofalt samtidigt som arbetslöshetsgraden ökat. Förändringen har varit märkbar och orsakat problem bl.a. för företag som sköter underentreprenader eller underleveranser och som är beroende av en uppdragsgivare samt även för företag som har liten omsättning och litet driftskapital. Dessutom har stegringen i de indirekta arbetskraftskostnaderna försvagat konkurrenskraften bl.a. för små serviceföretag. När premien såsom nu föreslagits differentieras enligt företagets lönesumma kommer arbetskraftskostnaderna att sjunka för företag som betalar högst 1 milj. mk i arbetslöner under 1993. Slopandet av arbetslöshetsförsäkringspremien till denna del kommer sannolikt att i någon mån förbättra konkurrensläget för dessa företag.

På grund av vad som anförts ovan och eftersom man måste försöka bevara bl.a. småföretagens verksamhets- och sysselsättningsförutsättningar genom att i viss mån sänka arbetskraftskostnaderna, föreslås att storleken av arbetslöshetsförsäkringspremien differentieras

så, att de arbetsgivare som under 1993 betalar sammanlagt högst 1 milj. mk i arbetslöner skall betala 3,75 % av beloppet av arbetslönerna i arbetslöshetsförsäkringspremie.

De olycksfallsförsäkringsanstalter vid vilka arbetsgivaren på lagstadgat sätt har försäkrat sina arbetstagare mot olycksfall i arbetet uppstår arbetslöshetsförsäkringspremien hos arbetsgivaren. Försäkringspremien består av en förskottspremie och en utjämningspremie. Förskottspremien skall betalas i förskott för varje premieperiod. Om den slutliga försäkringspremien för någon försäkringsperiod överstiger eller understiger den förskottspremie som uppbärs, indriver eller återbetalar försäkringsanstalten skillnaden mellan den slutliga premien och förskottspremien i form av en utjämningspremie. Förskottspremien fastställs för en begynnande försäkring med stöd av de uppgifter som lämnats i försäkringsansökan. I fråga om en kontinuerlig försäkring bestäms förskottspremien med stöd av de senaste löneuppgifter som försäkringsanstalten har tillgång till. Efter utgången av försäkringsperioden lämnar arbetsgivaren till försäkringsanstalten en löneanmälan med uppgifter om de faktiska arbetslönerna. Utgående från löneanmälan bestämmer försäkringsanstalten den slutliga försäkringspremien.

Förskottspremien uppbärs i fyra rater, varvid i fråga om en arbetslöshetsförsäkringspremie enligt 6,0 % den första raten om 2,5 % förföll den 1 januari 1993, den andra raten om 1,25 % förföll den 1 april 1993, den tredje raten om 1,0 % förfaller den 1 juli 1993 och den fjärde raten om 1,25 % förfaller den 1 oktober 1993. I praktiken är det mest ändamålsenligt att den föreslagna differentieringen av premien företas så, att den tredje och fjärde raten av förskottspremien inte uppbärs hos arbetsgivare för vilka den lönesumma som utgör grund för 1993 års förskottspremie inte överstiger 1 milj. mk. Den föreslagna differentieringen beaktas när den slutliga försäkringspremien fastställs för 1993.

1.2. Folkpensionsavgiften

Enligt 3 § 2 mom. (307/82) folkpensionslagen uppbärs i arbetsgivares folkpensionsavgift, beroende på hur kapitalintensiv affärsverksamheten är, 4,25, 4,75 eller 5,25 % av det till arbetstagaren utbetalda lönebelopp som är

underkastat förskottsuppbörd. Under de senaste åren har folkpensionsavgiftens storlek likväld reglerats genom ettåriga lagar, enligt vilka avgiften uppbärs till antingen större eller mindre belopp än vad som stadgas i 3 § 2 mom. folkpensionslagen.

Den gräns för normala avskrivningar som ansluter sig till fastställandet av folkpensionsavgiftsklassen har genom ettåriga lagar fr.o.m. år 1987 (1040/86) höjts från 200 000 till 300 000 mk.

Den folkpensionsavgift som privata arbetsgivare skall betala för 1992 och 1993 uppbärs hos alla enligt samma procentsats, dvs. 2,40 % (1697/91 och 1660/92) av lönerna. För den offentliga sektorn: staten, de kommunala affärsverken, landskapet Åland, kommunerna och kommunalförbunden, församlingarna och andra liknande samfund fastställdes avgiften till 3,95 % av lönerna. Till de nämnda samfundet räknas inte sådana affärsverk som avses i lagen om statens affärsverk (627/87) och vilka sedan år 1989 vid fastställandet av folkpensionsavgiftens storlek på grund av sina ekonomiska verksamhetsprinciper ansetts höra till den privata företagsverksamheten vad konkurrensställningen beträffar.

Eftersom det föreslås att arbetslöshetsförsäkringspremien skall uppbäras på det sätt som utredas i punkt 1.1. blir det underskott till centralkassan för arbetslöshetskassorna. Underskott täcks av statens medel. Den redovisning som erläggs till centralkassan skulle motsvara de beräknade intäkterna av den nedan föreslagna graderingen av folkpensionsavgift. Avgörandet för år 1994 angående graderingen av folkpensionsavgiften och det belopp som för år 1993 skall redovisas till centralkassan ses över när tillförlitliga uppgifter om kostnadseffekterna av graderingen av arbetslöshetsförsäkringsavgiften och folkpensionsavgiften har erhållits. För balansering av statens ekonomi föreslås att de privata arbetsgivarnas folkpensionsavgift höjs differentierat så, att det belopp som i sådana avgifter skall inflyta till folkpensionsfonden på motsvarande sätt minskar statens andel enligt 59 § folkpensionslagen. På grund av vad som anförts ovan föreslås att de privata arbetsgivarnas folkpensionsavgift från den 1 juli till den 31 december i klass I alltså skall vara 2,40 % av det lönebelopp som är underkastat förskottsuppbörd.

Som ändring föreslås att om beloppet av de normala avskrivningar som en i statsbeskatt-

ningen skattskyldig arbetsgivare, vilken idkar affärsverksamhet, uppgivit i skattedeklarationen för den senaste beskattningen och som han gjort på anskaffningsutgifterna för anläggningstillgångar som är underkastade förslitning, varit större än 300 000 mk och samtidigt minst 10 och högst 30 % av det belopp som han under samma skatteår betalat i löner, skall avgiftens storlek dock under det kalenderår som följer på den senaste beskattningen från den 1 juli till den 31 december 1993 vara 4,00 % av det lönebelopp som är underkastat förskottsuppbörd. Har beloppet av en sådan arbetsgivares ovan nämnda avskrivningar varit större än 300 000 mk och samtidigt över 30 % av de utbetalda lönernas belopp, skall avgiften från den 1 juli till den 31 december 1993 vara 4,90 % av det lönebelopp som är underkastat förskottsuppbörd.

2. Ekonomiska verkningar

Avkastningen av arbetsgivarens arbetslöshetsförsäkringspremie styrs till centralkassan för arbetslöshetskassorna och används till finansiering av förmåner enligt olika lagar. De största utgiftsposterna beror på finansiering av det enligt förtjänsten avvägda utkomstskyddet för arbetslösa och arbetslöshetstilläggen. Dessa förmånens andel av centralkassans utgifter är år

1993 ca 86 % med en arbetslöshetsgrad om 17 %.

Avkastningen av arbetslöshetsförsäkringspremien är enligt 6,0 %, om lönesumman är 170 mrd mk, sammanlagt ca 10,2 mrd. mk 1993. Om lönesumman blir mindre, minskar avkastningen i motsvarande mån.

Om arbetslöshetsförsäkringspremien med stöd av den föreslagna differentieringen uppbärs enligt 3,75 %, medför detta att ca 450 milj. mk av premiens avkastning inte inflyter. Det föreslås att det ansvarsunderskott som propositionen orsakar centralkassan för arbetslöshetskassorna täcks av statens medel. Den höjda folkpensionsavgift som differentierat uppbärs hos privata arbetsgivare ökar folkpensionsfondens inkomster med 450 milj. mk, varför statens andel i finansieringen av folkpensionsanstalten justeras i motvarande mån räknat från den 1 juli 1993.

3. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 juli 1993 och gälla t.o.m. den 31 december 1993. Avsikten är att tillämpningen skall gälla arbetslöshetsförsäkringspremierna för 1993.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om arbetsgivares arbetslöshetsförsäkringspremie 1993

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §

Arbetslöshetsförsäkringspremien är 6,0 procent av det arbetslönebelopp som arbetsgivaren betalar 1993. Överstiger de sammanlagda arbetslönebelopp som arbetsgivaren betalat dock inte 1 miljon mark 1993, skall arbetslöshetsförsäkringspremien uppgå till 3,75 procent av de arbetslönebelopp som arbetsgivaren betalat.

2 §

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1993 och gäller till och med den 31 december 1993.

Lagen tillämpas på arbetslöshetsförsäkringspremier som betalas för 1993.

2.

L a g**om höjning av privata arbetsgivares folkpensionsavgift 1993**

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §

Med avvikelse från vad som i 3 § 2 mom. lagen den 30 december 1992 om temporär ändring av folkpensionslagen (1660/92) stadgas om arbetsgivares folkpensionsavgift skall en privat arbetsgivare, enligt vad som därom stadgas särskilt, i arbetsgivares folkpensionsavgift från den 1 januari till den 31 december 1993 betala 2,40 procent av det förskottsuppbörd underkastade lönebeloppet. Har dock beloppet av de normala avskrivningar, som en vid statsbeskattningen skattskyldig arbetsgivare, vilken idkar affärsverksamhet, uppgivit i skattedeklarationen för den senaste beskattningen och som han gjort på anskaffningsutgifterna för förslitning underkastade anläggningstillgångar, varit större än 300 000 mark och samtidigt minst 10 och högst 30 procent av

det belopp som han under samma skatteår betalat i löner, skall avgiftens storlek under det kalenderår som följer på den senast verkställda beskattningen från den 1 januari till den 30 juni 1993 vara 2,40 procent samt från den 1 juli till den 31 december 1993 vara 4,00 procent av det förskottsuppbörd underkastade lönebeloppet. Har beloppet av en sådan arbetsgivares ovan nämnda avskrivningar varit större än 300 000 mark och samtidigt över 30 procent av de utbetalda lönernas belopp, skall avgiften från den 1 januari till den 30 juni 1993 vara 2,40 procent och från den 1 juli till den 31 december 1993 vara 4,90 procent av det förskottsuppbörd underkastade lönebeloppet.

2 §

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1993.

Helsingfors den 28 maj 1993

Republikens President

MAUNO KOIVISTO

Minister Toimi Kankaanniemi